

KELAJAK TURIZMI: TEXNOLOGIYALAR SAYOHATLARNI QANDAY O'ZGARTIRADI?

Avazova Elsevar

Termiz Iqtisodiyot va Servis universiteti

Moliya va turizm kafedrası o'qituvchisi

sevaravazova6@gmail.com

Shaydulova Sevinch

Termiz Iqtisodiyot va Servis universiteti

Moliya va turizm kafedrası

Turizm yo'nalishi 2-bosqich talabasi

sevincshaydulova@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada turizm sohasining kelajakdagi rivojlanish yo'nalishlari va zamonaviy texnologiyalarning sayohat industriyasiga ta'siri tahlil qilinadi. Sun'iy intellekt, metaverse, biometrik xavfsizlik tizimlari, koinot turizmi va ekologik barqaror yechimlar turistik xizmatlarni qanday o'zgartirayotgani yoritib beriladi. Maqolada smart mehmonxonalar, ekologik transport, raqamli turistik xizmatlar va virtual sayohat kabi innovatsion g'oyalarning ahamiyati va istiqbollari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari kelajak sayohat tendensiyalarini tushunish va turizm industriyasining barqaror rivojlanishiga hissa qo'shish uchun muhim nazariy va amaliy tavsiyalarni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: turizm, innovatsiyalar, sun'iy intellekt, virtual reallik, ekologik sayohat, metaverse, smart turizm, koinot turizmi.

Zamonaviy texnologiyalar inson hayotining barcha jabhalariga, jumladan, turizm sohasiga ham katta ta'sir ko'rsatmoqda. Bugungi kunda sun'iy intellekt, virtual reallik, biometrik xavfsizlik tizimlari va blokcheyn texnologiyalari sayohat jarayonini yanada qulay va samarali qilishga xizmat qilmoqda. Kelajakda esa sayyohlik tajribasi butunlay o'zgarishi kutilmoqda: smart shaharlar, ekologik toza transport, metaverse sayohatlari va hatto koinot turizmi orzu emas, balki haqiqatga aylanmoqda. Ushbu maqolada kelajak turizmini shakllantirayotgan eng ilg'or texnologiyalar va ularning sayohatchilar hayotiga qanday ta'sir qilishi tahlil etiladi.

Sun'iy intellekt va robototexnika sayohat

xizmatlarida

Robot gidlar va xizmat ko'rsatish xodimlari – Mehmonxonalarda va aeroportlarda AI yordamida ishlovchi robotlar sayyohlarga xizmat qiladi. Masalan, Yaponiyadagi Henn-na Hotel allaqachon robot-resepsionistlardan foydalanmoqda.

AI yordamida avtomatik tarjima – Sayohatchilar tillarni bilmasdan ham AI tarjimonlar orqali erkin muloqot qila oladi.

Biometrik texnologiyalar va xavfsizlik: Yuz va barmoq izi skaneri – Aeroportlarda pasport nazoratini sun'iy intellekt orqali amalga oshirish, bu esa vaqtni tejaydi va xavfsizlikni oshiradi.

Elektron identifikatsiya tizimlari – Kelajakda vizalar va pasportlar to'liq raqamli formatga o'tib, sayohatchilar uchun yanada qulay bo'ladi.

Metaverse va virtual turizm

Metaverse orqali sayohat qilish – Kelajakda sayohatchilar real dunyoda bormasdan, Metaverse'da virtual sayohat qilishlari mumkin. Masalan, tarixiy joylarni 3D formatda ko'rish yoki VR orqali dunyo bo'ylab sayohat qilish imkoniyati kengayadi.

Koinot turizmi: Yangi chegaralar

Xususiy koinot sayohatlari – SpaceX, Blue Origin va Virgin Galactic kompaniyalari fazoviy sayohatni tijoratga aylantiryapti. Kelajakda koinot mehmonxonalari paydo bo'lishi mumkin.

Oy va Mars turizmi – 2050-yilgacha odamlarning Oy va Marsga sayohat qilish imkoniyati yaratilishi kutilmoqda.

Smart ekoturizm – IoT va AI yordamida chiqindisiz va energiya tejamkor sayohatlar tashkil etish.

Yashil mehmonxonalar – Kelajakda

mehmonxonalar qayta tiklanuvchi energiyaga to'liq o'tadi va chiqindilarni minimallashtirish bo'yicha avtomatlashtirilgan tizimlarga ega bo'ladi.

Kelajak turizmi texnologik yutuqlarga asoslangan bo'lib, sayohatni yanada qulay, ekologik va innovatsion qiladi. Sun'iy intellekt, metaverse, biometrik xavfsizlik va koinot turizmi kelajakda sayohat qilish uslubimizni butunlay o'zgartiradi. Turizmning texnologik inqilobi allaqachon boshlangan – unga tayyor bo'lish vaqti keldi.

Turizm dunyodagi eng tez rivojlanayotgan sohalardan biri bo'lib, zamonaviy texnologiyalar uning kelajagini butunlay o'zgartiryapti. Sun'iy intellekt, virtual reallik, blokcheyn, avtonom transport va smart shaharlar – bularning barchasi sayohat qilish

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2024 SJIF 2024 = 5.073/Volume-3, Issue-2

uslubimizni o'zgartirishga tayyor. Kelajakda sayohat yanada qulay, xavfsiz va innovatsion bo'lishi aniq.

Sun'iy Intellekt va Aqlli Sayohatlar

Sun'iy intellekt sayohatchilar uchun eng katta yordamchilardan biriga aylanmoqda. Hozirda suniy intellekt quyidagi jihatlarda bizga yordam bermoqda:

Shaxsiylashtirilgan tavsiyalar – suniy intellekt sayohatchining qiziqishlari asosida mehmonxonalar, reyslar va ekskursionalarni taklif qiladi.

Aqlli chatbotlar – suniy intellekt yordamida ishlovchi virtual yordamchilar mijozlarga tez va aniq ma'lumot beradi. Masalan, Google Assistant sayyohlarga marshrut tuzishda yoki eng yaqin restoranni topishda yordam beradi.

Tarjima xizmatlari – Real vaqtda ishlovchi tarjimon dasturlar til to'sig'ini bartaraf etib, sayohat qilishni osonlashtiradi.

Kelajakda sayohatchilar biror joyga borishdan oldin u yerni virtual reallik orqali

"sinab ko'rishlari" mumkin bo'ladi. Bu turizmga quyidagicha qo'llaniladi deya olamiz: Virtual sayohatlar – Odamlar o'z uyi sharoitida butun dunyoni VR texnologiyalari orqali aylanib chiqishi mumkin.

Muzey va tarixiy joylarda AR texnologiyasi – Turistlar tarixiy obidalarni ko'rish jarayonida AR yordamida ularning o'z davridagi ko'rinishini ham tomosha qilish imkoniga ega bo'lishadi. Masalan, Rim Kolizeyi yoki qadimgi Samarqandni VR orqali jonlantirish mumkin. Bu bir vaqtning o'zida ham vaqtni ham pulni tejaydi.

Yana bir biz bilgan Blokcheyn texnologiyasi turizm sohasida ham keng qo'llanmoqda. Uning afzalliklariga quyidagilarni kirita olamiz:

Shaffof va xavfsiz bron qilish – Mehmonxona yoki aviachiptalarni bevosita blokcheyn orqali bron qilish mumkin bo'ladi, bu esa firibgarlikning oldini oladi.

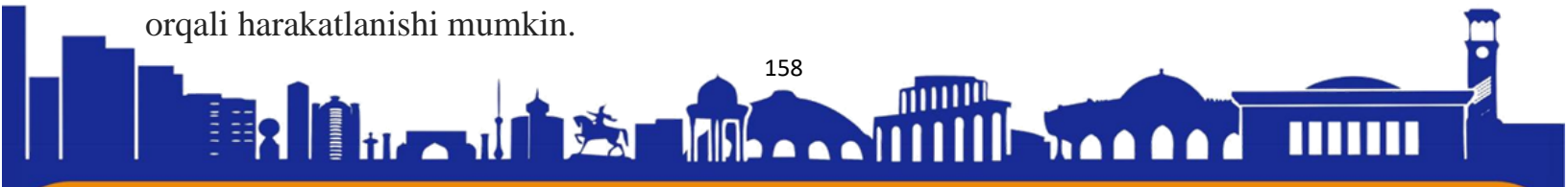
Shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish – Sayyohlarning shaxsiy ma'lumotlari blokcheyn orqali xavfsiz saqlanadi.

Avtonom Transport va Uchuvchisiz Samolyotlar

Sayohat jarayonini yanada tez va xavfsiz qilish uchun avtonom texnologiyalar ishlab chiqilmoqda:

O'z-o'zidan boshqariluvchi mashinalar – Tesla kabi kompaniyalar haydovchisiz transport vositalarini ishlab chiqmoqda, bu esa sayohatni yanada xavfsiz qiladi.

Elektr va dron-taksilar – Kelajakda yirik shaharlar bo'ylab yo'lovchilar dron-taksilar orqali harakatlanishi mumkin.

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2024 SJIF 2024 = 5.073/Volume-3, Issue-2

Uchuvchisiz samolyotlar – Kichik masofali reyslar uchun avtonom samolyotlar paydo bo‘lishi mumkin.

Smart Shaharlar va Ekoturizm

Kelajakning shaharlarida turizm yanada aqlli va ekologik toza bo‘ladi:

IoT (Internet of Things) orqali aqlli yo‘nalishlar – Sayyohlar smart shahar tizimlari orqali real vaqtda eng qulay yo‘nalishlarni tanlashi mumkin.

Ekologik toza sayohat – Elektr transportlar, chiqindisiz mehmonxonalar va barqaror turizm tamoyillari kelajakda sayyohlikning muhim qismi bo‘ladi.

Aqlli mehmonxonalar – Sun‘iy intellekt orqali avtomatlashtirilgan mehmonxonalar sayohatchilarni kutib oladi, xonalarni avtomatik ravishda sozlaydi va energiya tejamkorligini ta‘minlaydi.

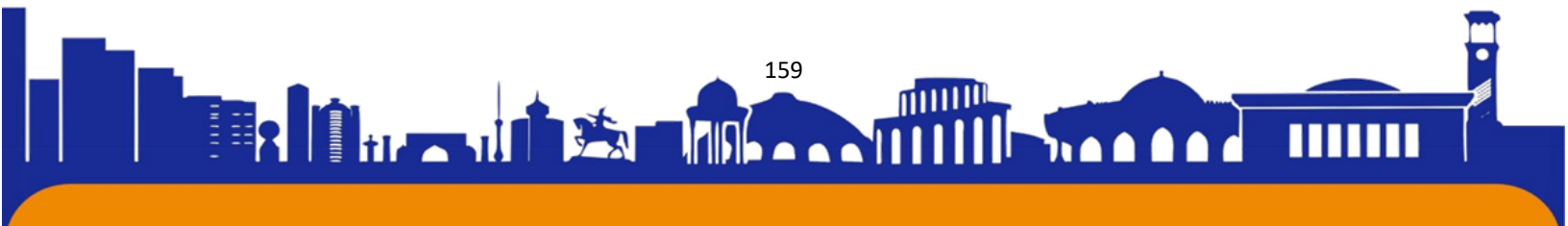
Bu kabi imkoniyatlardan samarali foydalanish yurtimiz turizmini yuqori darajalarga olib chiqishga katta yordan korsatadi.

Xulosa qilib aytganda texnologiyalar sayohat qilishni yanada qulay, xavfsiz va qiziqarli qilishga xizmat qilmoqda. Yuqorida sanab

o‘tilgan Sun‘iy intellekt, VR, blokcheyn, avtonom transport va aqlli shaharlar kelajak turizmining ajralmas qismi bo‘lishi aniq. Kelgusida sayyohlar yangi texnologiyalar yordamida butun dunyoni hech qanday to‘siqlarsiz kezish imkoniga ega bo‘ladilar. Turizmning texnologik inqilobi allaqachon boshlangan – unga tayyor bo‘lish vaqti keldi!

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ibragimov, B. M. (2023). Turizmni rivojlantirish yangi kelajak sari yo‘l. Renessans ta'lim universiteti.
2. Hamroyev, H. R. (2023). Turizmologiya. Buxoro davlat universiteti.
3. Matkabulova, D., & Abdug‘aniyev, T. (2023). O‘zbekistonda ziyorat turizmini rivojlantirish istiqbollari. Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot.
4. Renessans ta'lim universiteti. (2023). Turizmدا innovatsiya.
5. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti. (2023). Smart-turizm: Xorijiy tajriba va uni O‘zbekistonda qo‘llash istiqbollari.
6. Universal Publishings. (2023). O‘zbekistonda ichki turizmni rivojlantirishda raqamli texnologiyalar.

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2024 SJIF 2024 = 5.073/Volume-3, Issue-2

7. Green-Eco. (2023). Ekoturizmni rivojlantirishda ekologiyani muhofaza qilish: barqaror turizm infratuzilmasi.

8. CyberLeninka. (2023). Qishloq turizmini raqamlashtirishda xorij tajribasini o'rganish.

